

ABONAMENTUL:

Pe n an. . . 120 Lei
Pe mătate
Pe an . . . 60 Lei
Exemplarul . . 3 Lei

INSERTIUNI

si stampe după invoială

ROMÂNUL

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
A R A D,
Strada Mețianu No. 1
Tip. „Erdélyi Hirlap.”

Preoții pe amvon!

Morala în genere, și morala creștinească în special, în timpul marelui război, dar mai cu seamă în decada care a urmat războiului a pierdut și pierde mereu din valoarea sa. Suferințele îndurate de aceia cari au fost trimiși să ia parte la groaznicele măceluri și îmbelșugarea, îmbogățirea de peste noapte, bunăstarea în care se bălăceau ei, favorizați de soartă și de marii zilei, rămași acasă, au fost contrastate așa de mari, căci, azi, nu e de loc de mirat dacă în credința celui mai fanatic creștin s'a clătinat în fața acestor inegalități omenești. Credința creștinului s'a clătinat numai dar n'a pierit în întregime. Increderea sa în așoptărea dumnezeiască a fost prea mare pentru ca să și-o poată pierde văzând nedreptățile oamenilor, ei, creștinul care a fost prigonit secote pentru credința sa.

Dar, credința clătinată trebuie să-și recapete echilibrul. Dacă considerăm poporul nostru, atât de mult pătruns de duhul religiosității, vom observa prea bine dorința lui de a se împăca cu divinitatea, revenirea lui voluntară, îngăduind doar credinței sale profunde, la biserică, la Dumnezeu. Păstorii sufletești, poate, aveau greaua dar frumoasa sarcină de a îndrepta pașii creștinului în spre altarul purificator. Cu bună înțelegere, sfaturi, și, mai presus de toate, exemple de apostolicească amintire, turma ce începuse să rătăcească era lesne readusă la staul.

Nu ne îngăduie spațiul ziarului nostru să arătăm clericilor, noi laici, cari ar fi mijloacele de îndreptare.

Trebuie totuși să le arătăm, dacă dânsii, în miopia neînțelegerii, nu înțeleg, nu văd, că sunt enormele, la cer strigătoare greșeli, păcatele ce le săvârșesc. Anunțăm de pe acum că nu vrem să generalizăm fără a ne aduce aminte de excepții. Dacă și rare, dar excepții sunt și noi ne descoperim în fața lor.

Am putea începe cu gafa săvârșită recent de soborul mai marilor bisericești, de Sf. Sinod, în legătură cu anularea jurământului depus de popor la Alba-Iulia. În această materie declarăm doar atât că pot să vie mii de vlădici să anuleze jurământul nostru, el tot jurământ rămâne căci a fost strigat către cer. Pământean nu ne va putea convinge că jurământul nostru, rostit cu cea mai profundă credință, legământ de o luptă contra răului, este nul.

Pentru a dovedi că clericii au alunecat pe căi rătăcite amintim procesul intentat preotului Harduțiu, dela Tașlagiu, de însăși credincioșii dsaie, pentru nelegiuiri electorale Imaginativă dvoastră, venerabili celtori, un preot care ia din mâna credinciosului său buletinul de vot, îl vără într'un buzunar și scotă din celelalt un altul fals. Inchipuți-vă un slujitor al altarului pe banca acuzărilor, pe banca pregătită simplu, fără răzătoare, pentru hoști, raufăcători, uci-gași acuzat de însăși credincioșii săi de nelegiuire. Cum va mai suna cuvântul său de amvonși cum va mai putea el cere credincioșilor respectarea dumnezeieștilor porunci dacă singur le-a călcat? Da, este și el om, dar cea făcut a făcut conștient. Iși dădea bine seama că faptele sale sunt punibile de legile

omenești și cu atât mai mult sunt nepăcute lui Dumnezeu.

Justiția scrisă te-a achitat părinte Harduțiu, Sfinția-ta rămâne totuși acuzată de credincioșii dtaie. Si, acuza credincioșilor este condamnare căci vina, păcatul Dtaie rămâne tipărit în sufletele lor cari se vor îndoi că Dta mijlocești între ei și Dumnezeu. Fapte de natura aceasta zdruncină credința în loc să o întărească. Iată pentru ce preoții trebuie să rămână pe amvon și să se ferească de mocirla politiceii.

Divorțul Prințului Carol.

Curtea de apel, secția I, a procedat la judecarea acțiunii de divorț intentată de principesa Elena împotriva soțului ei, fostul principe Carol.

Dezbaterile au avut loc în cel mai strict secret.

DECIZIE

În unire cu concluziile d-lui prim procuror D. Cernescu admite acțiunea intentată de A. S. R. principesa mamă Elena a României prin petiția înregistrată la No. 8775 din 7 Iunie 1928 în contra d-lui Carol

Caraiman, fost prinț moștenitor Carol al României; declară desfăcuta căsătoria dintre altele sa regală principesa mamă Elena a României și d. Carol Caraiman, fostul prinț moștenitor Carol al României constatată prin actul de căsătorie No. 2 din 10 Martie 1921 și efectuată în palatul regal din Atena.

Deciziunea se pronunță cu drept de recurs (conform art. 15 din legea privitoare la actele civile ale membrilor familiei domnitoare) în Casație în termen de cinci zile libere dela pronunțarea ei.

Deciziunea se pronunță cu drept de recurs (conform art. 15 din legea privitoare la actele civile ale membrilor familiei domnitoare) în Casație în termen de cinci zile libere dela pronunțarea ei.

Atentatul din Parlamentul Jugoslav.

— După asasinate, funeralii naționale. —

Și în Serbia lucrurile stau cam ca la noi.

Acolo e un partid al radicalilor la fel cu al liberalilor noștri, care și-a creiat dreptul de cărmuire pe viață, de pe urmă faptului că s'a găsit la putere pe timpul războiului.

Tot strâmt și hapsân ca și guvernele liberale, nu ține să înțeleagă schimbarea de lucruri de după război, și tot cu sistemul bătei și al prigoanelor caută să facă liniște și armonie între provinciile și populațiile noi intrate într'o singură graniță.

Partidul țărănesc al d-lui Radici, a avut multe de îndurat, fără să se codească o clipă de a da înapoi de la lupta îndârjită ce duce.

Arestări, persecuții, izgoniri din parlament, învinuiri, toate s'au spulberat și se spulberă ca fumul în fața neștrămutatei hotărâri de a lupta până la deplina izbândă.

Vizitat de regele Alexandru, acasă, Ștefan Radici, isbit de două gloanțe, cu toate suferințele, i-a spus: «Nu țin la viață, însă trebuie să trăiesc pentru izbânda idealului sfânt ce ne însufletește».

Cu toate că isprava asasinatelor se datorește unui deputat al majorității — guvernul a ținut să-și arate numaidecât indignarea, veștejind asemenea fapte.

Decât că, aceste gesturi, ca și funeraliile naționale pentru cei morți, ca și cheltuielile pe seama statului ale celor răniți sunt apă de ploaie.

Nu cu muzici militare, și cu economii de parale, se umple golul celor dispăruți și se răspunde la dușmănia pe care o îndârjește însuși guvernul.

Trebuie să tae adânc în muntea strâmtă

a patrioților care-și creiază din patriotismul lor așa cum îl înțeleg ei, un drept de asuprire și de încălcare a legilor și libertăților lor, — împotriva tuturor care nu împărtășesc vederile lor.

Trebuie să deschidă larg ferestrele ca să străbată înăuntru lumina curată, a democrației ce dă drepturi deopotrivă cetățenilor unei țări și răsplătire dreaptă după meritul și priceperea lor.

În urma unei scene sgomotoase din Cameră, deputatul guvernamental Punișa Raticci, a dus mâna la buzunarul hainei, scotând revolverul. Ministrul de justiție Buicici și fostul ministru de culte Obradovici, precum și alți deputați radicali, s'au repezit la el, cu intenția să-i smulgă revolverul din mână. Raticci le-a strigat însă: Dacă se apropie cineva, îl împușc!

A îndreptat apoi arma spre Pernar, strigându-i: cereți scuze!

Deputatul Pernar s'a uitat nedumărit la revolver și n'a crezut că amenințarea este serioasă.

A fost un moment de groază pentru toți cei prezenți, când Raticci a tras primul foc, lovindu-l pe deputatul Ivan Pernar deasupra inimii. Pernar a căzut la picioarele lui Ștefan Radici, dar s'a ridicat peste câteva momente și a avut destulă putere ca să părăsească incinta.

Asasinul nu s'a mulțumit însă cu o singură victimă și a descărcat pe rând cele 6 cartușe din revolver.

Al doilea foc de revolver l-a lovit în partea stângă a pieptului pe deputatul radical dr. Bassaricic, care alergase spre Raticci, ca să-i smulgă arma din mână. El a

căzut în fața tribunei și a încetat din viață peste câteva minute.

Văzând primejdia care-i amenința pe d. Stefan Radici, deputatul croat Grangia s'a repezit ca să-l apere pe șeful partidului cu propriul său corp. Asasul a descărcat însă al treilea foc de revolver, care l-a rănit pe Grangia la mâna stângă.

Radici a tras apoi două focuri asupra lui Stefan Radici, răbindu-l grav în pânțele și găurindu-i brațul stâng. Stefan Radici a mai făcut câțiva pași și apoi s'a prăbușit însângerat în mijlocul sălei.

Focul al șaselea a fost îndreptat împotriva fostului ministru Pavel Radici, nepotul lui Stefan Radici și l-a lovit puțin mai jos de inimă. Pavel Radici s'a prăbușit

dintr'odată. În timpul când era transportat la spital, a încetat din viață.

D. Iuliu Maniu a adresat următoarea telegramă d-lui Stefan Radici:

D-LUI ȘTEFAN RADICI
fost ministru

Belgrad.

Știrea odiosului atentat politic care vă lovește atât de crud a umplut de revoltă și de emoție inimile noastre.

Impărtășind durerea d-voastră, vă exprimăm cele mai bune urări de sănătate dorindu-vă grabnică vindecare.

Trăiască partidul țărănesc-croat.

IULIU MANIU
Președintele partidului
național-țărănesc.

Povestea Stabilizării

de I. Radicanu senator

Când liberalii s'au furișat la cârmă țării, au făgăduit, au scris negru pe alb că vor însănătoși leul, că vor face din leul de azi, ceea ce a fost leul înainte de războiu...

Au mințit.

Acum guvernul d-lui Vintilă Brătianu a întors foaia. Liberalii se mulțumesc, furișându-le gâsita de partidul național-țărănesc, — să încerce ca să statornicească prețul banului, — ceea ce vrea să zică să mențină, pe cât e cu putință, prețul mărfașilor. Asta e «stabilizarea» leului. Ca banul să fie ban, trebuie să aibă același preț, altfel banul e bolnav, — nu mai e ban.

Leul nostru, după război, n'a mai fost sănătos, — ban de aur, ca înainte, ci ban de hârtie.

În sfârșit, ni se făgăduiește, astăzi că vom avea iarăși banul de aur. Aceasta am cerut-o noi de mult. S'ar fi putut avea, mai ușor, fără greutățile și umilințele, la care suntem supuși de guvernul liberal. Dar când țara spunea da, visternicul Vintilă poruncește ba. Și de abea acum s'a pocăit, a fost silit să recunoască greșeala, el care se împotriva voinței noastre, spre păgubirea țării. De abea astăzi, liberalii au părăsit «revalorizarea» — adică să crească puterea leului de hârtie la cea a leului de aur — și spun și ei că e mai cuminte să păstreze leul de azi, schimbat în leul de aur, la prețul lui adevărat... Scump ne costă îndrăgălnicia liberalilor: Sărăcirea oamenilor care produc, și umilirea în afară a țării.

Înainte, banii de peste hotare căutau să intre la noi, să mărească rodul muncii plugarului și meseriașului, dar d-l Vintilă spunea că vrem să dăm țara pe mâna străinilor, să o punem la mezat...

Și acum ce vedem? Că același domn aleargă și se roagă să vie banul străinilor, dar străinul se lasă mai greu — și cere «chezășii». Nu mai vrea să ne creadă pe cuvânt.

Aceasta avem să mulțumim liberalilor, care sunt patrioți, — pentru ei, nu pentru țară, — care au crezut că pot să exploateze bogățiile pământului și munca brațelor din România: pentru ei, — și le-a fost teamă că venind banul din afară, se prăbușește tirania lor.

Liberalii sunt siliți să facă stabilizarea leului, dar o fac schioapă, fără sprijinul tuturor țării, fără încrederea țării și a păturilor muncitoare...

Și tare ne e teamă că ultima încercare a lor să nu fie o nouă pagubă pentru obștea românească.

Stabilizarea leului — poate să fie votată, de ce nu ar fi? — de către măsliitorii de urnă și bătașii care se vor aduna în clubul din dealul patriarhiei.

Stabilizarea leului însă nu va putea fi înfăptuită, de cât atunci când țara își va redobândi liniștea și ordinea prin paza legii și ocrotirea muncii cinștite, — adică prin venirea la cârmă a partidului național-țărănesc, care e însăși țara.

Procesul electoral Ion Lăzărescu Condamnarea.

După cum am relatat în numărul nostru trecut, tribunalul, fiind în divergență, a amânat aducerea sentinței în procesul electoral intentat de membrii partidului național-țărănesc contra șefului portarel Ion Lăzărescu, care a prezidat alegerile la secția de votare Zărând Iuni, 18 crt. Complexul secției a II-a prezidat de dl judecător Antonini a purces la dezbaterile complexă a procesului audiindu-se din nou martorii și complectându-se fasiunile lor. După audierea marturilor, rechizitorul reprezentanțului ministerului public și pledoariile acuzării și apărării, pronunțate de Dl Dr. E. Veliciu pe de o parte și Dl Dr. Cotoiu pe de altă parte, tribunalul retrăgându-se aduce sentința prin care acuzatul Ion Lăzărescu este declarat vinovat și se condamnă la Lei 3000 amendă pentru încălcarea art. 103 și 107 ale legii electorale, cu aplicarea art. 54 a codului penal ungar, în vigoare în Ardeal, precum și a art. 1 al paragrafului penal, conform cărora aplicarea pedepsei secundare se suspendă, care ar fi avut ca urmare suspendarea din serviciu al inculpatului pe timp de 2 ani și pierderea drepturilor politice.

Atât apararea cât și reprezentantul reclamanților a anunțat apel.

Este a doua sentință de condamnare în procesele intentate de alegători împotriva unor membrii al corpului magistraților care au prezidat alegerile pentru cameră din anul trecut și care a fost găsit vinovat de abuzuri și delict electorale. Magistrați integri, cari își dau prea bine seama de înalța lor chemare, aplicând legile în vigoare chiar față de un coleg, au dat dovadă și mai mult că știu să fie adevărați și neinfluențabili slujitori ai purci dreptății.

Mitropolitul Moldovei trebuie să depună cârja.

Graba pe care Sf. Sinod a pus-o în aplica pedepse nedrepte unor preoți din Ardeal pe motivul, că ar fi luat jurământul la Alba-Iulia, — a avut ca prim efect protestul energic în Sf. Sinod a I. P. S. C. Mitropolitul Bălan.

Pimen, Mitropolitul Moldovei acela care a pus la cale infamia și a spurcat Sf. Sinod și-a primit corecția meritată.

Din nefericire lucrurile nu s'au putut opri aci și au pătruns în domeniul public. Presa a început să se ocupe de această neîncredere afaceri. Pimen a făcut atunci apel la cenzură și cenzura a suprimat în ediția de Capitală a «Curentului» un articol în care d. Nichifor Crainic se ocupa de cazul lui Pimen, Mitropolit de Moldova.

D. Crainic nu s'a lăsat impresionat de acest vulgar procedeu al lui Pimen, ci revenind asupra problemei aduce noi și grave acuzații lui Pimen în articolul publicat în «Curentul».

După ce d. Nichifor Crainic analizează problema ajunge la următoarele concluzii:

«Răspunderea fărădelegii cade deci, în primul rând, asupra președintelui Sf. Sinod I. P. S. Pimen. El trebuie să se osădească singur, depunând cârja. E singurul lucru cuminte ce poate face în această ticăloasă viață. E cunoscut și recunoscut ca mameluc liberal; e cunoscut și recunoscut ca om lipsit de inteligență și de orientare. Aflându-se, prin vârstă numai, în fruntea Sf. Sinod, a transformat prin surprindere, organul Duhului Sfânt în instrument de păcătoasă răzbunare omenească. Lovită în tot ce are ea mai înalt și mai sfânt de inconștiența acestui prelat, Biserica noastră e în dreptul ei dumnezeiesc de a izbi cu fulgere pe caraghiosul Iucifer!»

Aceasta e ceea ce-i rămâne lui Pimen să-și depună cârja. Nu mai are prestigiu și stea acolo unde se găsește; poporul nu mai are încredere în el căci el pângărește prin prezența lui și biserica și credința cari ni sunt scumpe.

Expoziția de desemn a Școlii Superioare de Comerț de băieți din Arad.

La 14 crt. s'a deschis în sala festivă a școlii expoziția de desemn și caligrafie. Lucrările frumos reușite și aspectul general al expoziției poartă urma influenței vrednicului profesor Marcel Olinescu.

În mulțimea roadelor talentelor tinere publicul vizitator are greutatea alegerii bucatărilor expuse, deoarece toate sunt demne de admirat. Totuși, după o observație mai atentă se observă câteva tablouri și peisajii naturale, marcate de o siguranță în trăsături și culori, o nuanțare variată pe care ochiul și intelectul se odihnește cu plăcere.

Am citit numele de pe câteva tablouri ce mi-au atras atenția: Tiucra, Havaletz, Neudobach, și alții.

Nu-i cunosc pe nici unii. Ni s'a spus că Tiucra e blond. Această-mi explică plăcerea ce o are în jocul de alb negru ce-l face pe contul capetelor ce expune. Talentul său — căci talent are — nu se manifesta numai în «Capetele» de cari vorbeam, ci și în frăgeșimea peisajelor ce expune. Felul execuției dă dovadă că posedă o rară superioritate de exteriorizare.

Expoziții de felul acesta ar trebui încurajate de specialiști. Talentele slăboare și tinere au nevoie de încurajări.

Sanarea băncii „Victoria”

(La 30 Iunie a. c. expiră ultimul termen de semnare a declarațiilor de blocare).

Primum spre publicare articolul ce urmează:

Semnarea declarațiilor, — de blocare a depunerilor, — cerute de băncile sanatoare „Victoria”, — a mers cu mult mai încet decum se aștepta. La finea lunii acestia expiră ultimul termen acordat, și dacă aici până atunci nu se vor semna declarațiile pentru blocarea și a restului de depuneri, a căror proprietari nu s'au alăturat grosului — banca va fi lăsată în voia soartei.

E fatal, că sunt mulți deponenți, cari nu voiesc să creadă, că banca „Victoria” poate ajunge în faliment. De realitatea acestei probabilități nu ne mai despart decât câteva zile, și toți cei ce nu vor fi crezut posibilă această tristă eventualitate, vor sta în fața unei catastrofe, necunoscute în analele bancare din acest colț de țară.

Noi, cari ne dăm seama de grozăvia acestei nenorociri ne împlinim o elementară datorință, față de cetitori și voim să dăm expresie cinstirei trecutului acestui institut financiar — scoțându-l în relief și rugând pe toți cei ce nu vor fi semnat declarațiile de blocare, să le semneze îndată, ușurând și făcând posibilă ieșirea băncii „Victoria” din situația catastrofală — în care a ajuns. În momentul, când adresăm aceste cuvinte, nu vedem persoanele, cari au adus banca în această situație deplorabilă; privirea noastră e îndreptată spre trecutul de patru decenii al acestui institut financiar, care a adus netăgăduit serviciu românismului din acest județ. E vorba de salvarea băncii; persoanele, cari s'au arătat incapabile ori nevrednice de a sta în fruntea băncii, și așa vor pleca, lăsând locurile lor altora, pentru a se face aplicarea Direcțiunii și al Consiliului de Administrație, atât de mult dorită de toți binevoitorii „Victoriei”.

Ne reținem de a face cu această ocazie orice critică a conducerii băncii; azi nu așteptăm să ne intereseze, că modelitățile de salvare, pe cari nimeni nu le va putea refuza, dacă i se vor cere, și dacă împlinirea

și stă în putere. Ori blocarea pe 3 ani a depunerilor este o jertfă cu mult prea aciuse-nată din partea deponenților, pentru a o nu putea aduce.

Avem informații, că cu trăgănarea acțiunii subscrierii declarațiilor, pierderile s'au sporit înspăimântător și situația s'a înrăutățit atât de mult încât perpetuarea prea îndelungată a acestor stări, ar zădărnici însă și posibilitatea sanării. Băncile sanatoare mențin azi neschimbate condițiile de sanare. Dacă însă deponenții nedecisi s'ar declara, numai după expirarea ultimului termen (30 Iunie a. c.), este mai mult, ca sigur, că atunci băncile sanatoare, dacă ar mai sta la dispoziție, — ar trebui să și fixeze alte condiții, dictate de împrejurările schimbate în spre rău. Prin urmare este în interesul bine priceput al fiecărui deponent să iscălească declarația de blocare.

Banca „Victoria” a ajuns acum într'un impas, în care nu mai e stăpână pe situație, și ea nu are nici o inițiativă. Soarta ei este pusă în mâinile deponenților și a băncilor sanatoare. Dacă între acestea nu se poate stabili acordul, răspunderea morală pentru urmările dezastruoase, hotărât că le au deponenții recalcitranți. Băncilor sanatoare, cari au un rol de salvare, nu li se pot cere jertfe mai mari decât pot da, și dacă ele știu că e necesar, ca să se blocheze depunerile pe trei ani, acea blocare va fi justificată, de motive cari poate e bine să nu fie discutate prea pe larg, căci și așa s'au deslănțuit prea multe patimi în jurul acestei acțiuni de sanare. Înțelegem foarte bine și observațiunea băncilor sanatoare, că nu pot acorda condiții diferite, nici unele mai avantajoase celor ce au întârziat cu darea declarațiilor, și pentru a nu atinge laturile delicate ale acestei chestiuni nici nu ne ocupăm mai de aproape de ea. Scopul ce voim să-l atingem, e să determinăm pe deponenții restanți, să iscălească fără întârziere declarațiile de subscriere.

desvoltare a tehnicii moderne. Industria prin taylorismul ei pronunțat îndepărtează pe om tot mai mult de natură. Generația tinere de azi își irosește frăgezimea în desfătări distrugătoare, privind filme demoralizatoare în cinematografe îmbăcsite, petrecând nopți întregi în săli de dans prăfuite, cheluid și jucând cărți în căfenele cu fum, în loc să caute să se desfășeze, contemplând minunățiile naturii. Demonstrează însemnătatea oricărui individ din natură, începând de la protozoarele și amoebele unicelulare, până la cele mai complexe creaturi D-zeești. Toți oamenii de știință și figurile mari artistice au fost inspirați în clădirea operelor lor nemuritoare, aprofundând și studiind natura și complexul legilor ei, create de D-zeu. Toți oamenii de știință cred în D-zeu. Pentru a dovedi aceasta, arată că cu ocaziunea unei anchete întreprinsă de o revistă franceză, toți savanții Academiei Franceze și a Colegiului Francez au recunoscut existența lui Dumnezeu.

Au urmat apoi coruri mixte, cu solo de sopran, alt, tenor, acompaniate de orchestră ca: Mendelssohn «Psalm 100», Hubic «Doamne strigat-am», Muzicescu Concert de Crăciun, Concert de Paști, Hubic «Lăudați», Hubic «Sfânt». Execuția a fost desăvârșită, corul disciplinat iar succesul moral și material pe deplin asigurat. Arădanii de asta dată au fost la înălțime, prezentându-se în număr foarte mare, și răsplătind cu aplauzele îndelungate momentele de revelație cauzate de oaspeții Orădani.

I. CANDALE.

Mica înțelegere la București

Legătura între România, Cehoslovacia și Jugoslavia, datorită lui Take Ionescu, își arată roadele astăzi mai mult ca oricând, după însemnătatea la care a ajuns în ochii Europei, ce urmărește cu tot interesul, tot ce pune la cale în conferințele ei ținute de astădată la București.

Cuvântul ei așteptat ca o îndrumare menită să taie în bezna viitorului o nouă fâșie de lumină. Iar hotărârile ei sunt așteptate pentru ca să se arate odată mai mult legătura nesdruncinată a celor trei țări în jurul idealului, din care a țâșnit însăși filinta ei: idealul păcii.

Neodihna visătoarei Ungarii, plimbă fără încetare dealungul Europei facile menite să cuprindă în înălțătaie omenirea muncitoare. Din vreme în vreme, scânteile svărlite cu ură și cu dor de prăbușire dela Budapesta, pribegesc în sbor nebun deasupra Europei, căutând prilejul pentru a izbucni explozia. Ungaria nu mai are ce pierde în cazul unui nou război. Sgârcită în hotarele ei firești, din cari nu mai cere nimeni o fărâamă, ea așteaptă încordată o nouă încercare universală, pentru a scoate din sângea popoarelor profitul planurilor sale.

Toți cei cari visează refacerea Ungariei în cuprinsul vechilor ei hotare, se înviesc de alianța țărilor vecine, care întrecește neputința să mai fie ceace a fost. Visul maghiar de refacere teritoală, Mica Înțelegere îi răspunde un nu băbuitor ca un trăsnet.

Iată de ce Mica Înțelegere, are aici în acest colț al Europei, rostul covârșitor, al unei sentinele, care trebuie să vegheze la rânduiala bine fixată prin tratatele de pace. Și iată de ce legătura strânsă și hotărâtă de celor trei state în jurul programului dela început, constituie o cheazăie, că încercările de turburare se vor prăbuși neputincioase sub pumnul de fier al Micii Înțelegeri.

Citiți și răspânziți,
ziarul „Românul”

Serbările Bisericii gr. catolice din Arad

Duminecă (17 crt.) a fost o zi de o rară și grandioasă manifestare românească.

Comitetul parohiei gr. cat. din loc, a organizat un concert dat de renumitul cor și orchestra a profesorului Hubic din Oradea.

Înainte de amiază s'a celebrat în biserică o mișcă cu mare fast și ceremonie serviciul divin, de către P. S. S. Episcopul Lugojului Dr. Alexandru Nicolescu, încununat de înaltul cler al Diecezei Lugojului cum și de cel al Orădiei. Răspunsurile au fost date de către corul și orchestra maestrului Hubic, marele reformator al cântării bisericesti, care a introdus în biserică orientală muzica instrumentală.

Execuția desăvârșită a cântărilor armonioase, compuse din motive și acorduri atât de sublimă, a făcut ca fețele tuturor să radieze fericire. Fiecare din cei prezenți era transpus, parecă, în lumea ideală a sferelor înalte, delectându-se, ascultând glasurile celor îngerești.

La sfârșitul liturgiei P. S. S. episcopul Dr. Al. Nicolescu, a ținut o predică înaltă, toare, tratând despre faptele mărețe ale Sfinților, despre rolul instituțiilor bisericesti și al misionarilor în propagarea ideii creștine și despre efectele creștinătății asupra societății omenești.

Dela biserică asistența s'a îndreptat la Palatul parohiei unite, unde a avut loc în prezența autorităților inaugurarea societății «Sfântul Pavel». Sfințirea localului s'a făcut

de P. S. S. episcopul, asistat de înaltul cler. Cu această ocaziune s'au ținut mai multe cuvântări, dintre cari remarcăm pe cea a Prea Onor. Protopop al Aradului Iosif Popa, care evidențiază scopul măreț al acestei societăți, cultural-religioase, menită să strângă rândurile credincioșilor. Dsa aduce elogiul inimosilor membrii fondatori, cari prin sacrificiile aduse au contribuit mai ales în trecut la păstrarea credinței strămoșești, în special sunt reliefate meritele unicului supraviețuitor, dintre membrii fondatori, ale dlui Dr. Stefan Cicio Pop, cel mai puternic și mai neclintit stâlp al românismului în aceste părți, care prin munca-i titanică și desinteresat, pe toate terenurile, a făcut ca conștiința națională a românilor să vibreze vecinic trează.

După masă la orele 5½ a avut loc la Palatul Cultural un concert religios, dat de corul și orchestra marelui maestru Hubic.

Execuția programului atât de bogat și variat a atins culmile oricărui înălțimi. Primul punct a fost «Născătoare» de Hubic, cor mixt. A urmat apoi conferința P. S. S. Dr. Al. Nicolescu episcopul Lugojului, «Din foloasele naturii». Încă dela început P. S. Sa prin expunerea frumoasă a captivat sufletele publicului. Într'adevăr nu știai ce să admiri mai mult, forma poetică și lirică în care se scurgeau frazele, ori fondul atât de documeat și filozofic al subiectului.

Ca introducere P. S. S. arată stadiul de

Cutia de scrisori. „Prin satele noastre”

Sub acest titlu a apărut în revista «Biserica și Școală» din 27 Mai 1928, o dare de seamă a vizitațiilor făcute de P. S. S. episcopul Aradului, în comunele din vecinătate.

Lucru cât se poate de laudabil și cred, că toți preoții sunt bucurați — când le stă în putință — văzând dragostea mare a Stăpânului lor, de a-i cerceta, chiar și pe neașteptate. Dar, după cum se zice că, nu este lucru rău în care să nu așli ceva bun, tot așa nu este lucru bun, în care să nu poți vârfi ceva rău.

În legătură cu aceste vizitații ale P. S. S. cineva a aflat de bine să facă dare de seamă, atacând pe administratorul din Glogovăț, că, n'ar face misionarism.

Această prea grea vorbă, nu se potrivește de loc administratorului din Glogovăț, de aceea noi nu o poate primi asupra sa, ci o respinge cu indignare.

Dar, domnule autor al articolului «Prin satele noastre», cunoști pe administratorul din Glogovăț? Crezi că din lipsa de misionarism? Te înșeli grozav. Scrutează bine, atunci vei vedea, că lipsa de cunoașterea misionarismului te-a îndemnat să scrii ce ai scris.

Dacă s'a adus în public această chestie, că administratorul din Glogovăț, face, ori nu, misionarism, să judece lumea, mai cu seamă văzând pe administratorul din Glogovăț, în toate duminicile când e de rând, făcând drumul de la Glogovăț la Micăleaca pe jos, nu în automobil, vara ca și iarna... pentru 8 jug de pământ, după care plătește arenda forțată și impozitele... având a conduce și officia parohial, tot pentru această fabuloasă renumerație.

Apoi, administratorul din Glogovăț, chiar de la introducerea sa în parohia Micăleaca, din anul 1918, a început a lupta, a jertfi și a se expune în ori ce timp, ca să provadă în mod conștiencios filia Glogovăț, cu cele necesare, precum și a le zidi o capelă, care o are azi.

Pentru toate aceste oboseli, acum îi sosește renumerația, că, adecă nu face misionarism.

Ciudat lucru, și nu știu cum s'ar putea numi cumpăna aceasta..

Ar mai fi de răspuns la multe, între altele, că un, nu știu cine, tălmăcește sentimentele P. S. S. după cum reese din cuvintele... «P. S. S. episcopul Aradului, cuprins de îndoială, a plecat să-și viziteze pe neașteptate 4 comune din apropiere». Stăm, că ori-ce îndoială P. S. S. o arăta preoților prin circulare ori pastorale ori chiar prin ordine confidentiale. Despre această nouă procură, asumată în mod neobișnuit nu știm, noi cei de la margini..

O fi! dar sunt Toma.

Ar mai fi și alte multe, dar deocamdată atât. Administratorul.

IULIU MEINL și-a deschis

sucursala de import de cafea și ceai în

Arad,

Bulev. Reg. Maria No. 22.

și invită on. public să facă o încercare de probă, cu începere dela 21 până la 26 l. c. de a ferbe cafea.

VEZI TU ZAREA . . .

Vezi tu zarea cea albastră, ce se pierde în
înfrunt,

Unde cerul se împreună cu pământul inverzit?

— Acolo stă fericirea, la albastrul cel senin:

De-a-i ajuns odat' acolo a-i scăpat de-al
vieții chin.

Dar în van îți mângâi fruntea și privești

spre ea. în van!

Căci la zarea cea albastră, nu ajungi să

mergi un an!

Dacă fugi, privind la dansa, peste drumuri

sau poteci,

Zarea fuge tot mai tare și tu n'o ajungi în

vecii

Fericirea deci, te nvață, n'o cerși de nicăieri;

Căci deși ar putea viața, să-ți ofere fericiri,

Căile ce duc la dansa, astăzi sunt atât de

lungi,

Pân' la zarea cea albastră, unde vecinic na

ajungi!

G. Z.

— GAZETARI MICEI INTELEGERI LA D. N. IORGA. Ziaristii sârbi și cehoslovaci veniți în Capitală cu ocazia conferinței Micei Inteligeri, au vizitat pe mai mulți fruntași ai victoriei noastre politice între cari și pe d. N. Iorga. În prezența d-lui Eugen Titeanu, directorul agenției Rador care conducea pe confrății noștri, d. Iorga a criticat în mod vehement politica partidului național-țărănesc. De asemenea vorbind de ministrul de externe, l-a comparat cu Josefina Baker, care costa prea mult țara. Iar despre guvernul d. Iorga a spus că «nu este mai rău decât altele». Impresiunea în cercurile ziaristilor a fost deplorabilă.

„Stabilizarea”.

LEUL:

Sări Vintilă și mă scapă
Că sunt c'un picior în groapă,
Grija ta de cămătar
M'a făcut din leu măgar.

VINTILA:

Leule pupa-te-ai francu
Ești mai beat ca nenea Iancu,
Cum ceri tu de la vadană
Omenie și pomână?
După ce ești supt ca știuca
Și-ai ajuns de basm ca Duca
Răbdă 'n piele ca un câine
Să trăim de azi pe mâine.

Judecătoria rurală Nădlac.

No. 52—1928.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul executor delegat judecătoresc, prin această publică că, în urma deciziei Judecătoriei rurale Nădlac n. G. 696—1928 în favoarea lui Petru Mărginean comerciant reprezentat prin Dr. L. Băneșiu avocat în Nădlac, pentru suma de Lei 23.470 capital și accesoriile. Se desige termen de licitație pe ziua de 30 Iunie 1928 orele 15 d. m. la casa No. 331 din Nădlac unde se vor vinde la licitație publică: 1. 14 cabate scurte groase de iarnă pentru bărbați, 2. 5 cabate groase de iarnă pentru copii, 3. 16 cabate de vară, 4. 20 pantaloni de iarnă, 5. 18 pantaloni de vară, 6. 6 veste, 7. Una mașină de cusut «Gyurkop», 8. Una mașină de cusut «Singer». Toată această avere mobilă sa prețuit în 38.300 Lei.

Nădlac, la 9 Iunie 1928.

I. Predea executor delegat. (ss.) Pentru conformitate împiegat: Indiscifrabil.

— SATENII DIN ARDEAL NU PLĂTESC DĂRILE. Ministerul de finanțe a primit de la autoritățile din Aiud rapoarte teografice cari îi aduc la cunoștință că, satenii au luat la goană pe agenții financiar veniți să încaseze dările.

CINEMEMATOGRAFUL ELISABETA.

Vine

Balalaica și amorul

Reprezentările încep la orele 5, 7 și 9

URANIA

Dela 28 Iunie

Femeia care nu poate spune nu

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

No. C. 1024—1927.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Pe baza deciziei Judecătoriei mixte Arad cu No. maș sus, 1 masa de birou, 1 divan de piele, 2 fotolii de piele, 1 covoraș hololigiu, prețuite în suma de Lei 25.000 în favoarea lui Mataya Ferris Import-Export reprezentate prin Dr. Eugen Singer avocat în Arad, pentru suma de Lei 3233 capital, precum și speșele stăverite până acum, se vor vinde la licitație în Arad Piața Avram Iancu No. 12 în ziua de 28 Iunie 1928 la ora 5 conform art. de lege LX §-ului 107 și 108 din anul 1881 al legii exec.

Arad, la 29 Maiu 1928.

Ion Lazărescu, șef-portare.

APOLLO

Dela 30 Iunie

SIBERIA

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

Din cauza mutării,

mare târg

în prăvalia de sticle

FISCHER

ARAD

Palatul Neuman.

Locul de prăvălie de închiriat!
Aranjamentul de vânzare!

Redactor responsabil Dr. Bărbusiu.

Iosif Muzsay

ARAD, vis-a-vis cu teatrul

Lista prețurilor de vară:

Costum de pânză	Lei 1300
Costum covercot de pânză	1480
Costum la modă din pânză de căneapă	1650
Costume de pânză în culori de modă	1950
Pantaloni pentru tenis	680
Pantaloni de pânză cal l.	430
Pardisiu de gumă	840
Pardisiu fregoli	2100
Costum pentru copii	400
Trench coats cal l.	2400

! Croitorie după măsură!
Mare magazin de postăvarie!